



Csukd csak be odabent

Ósk: Er Horfi Ég (Radio Fm, Slovakia, 2014)

Asztal alatt, szék alatt, ágy alatt nem, szekrényben, ágyban takaró alatt, asztalon terítőt alatti nem, párna- és takaróhuzatban, kisebb vagy nagyobb, csukható dobozban, táskában, edényben nem, ruhában, ölelésben, csöndben, hangban nem, ruhák halmában, emberekében, testben, ajtó mögött vagy előtt, homok vagy föld alatt hidegrázásban nem, anyaméhben, kádban nem, mosdókagylóban és vécécészájában nem, a sarokban nem, az utcán nem, a szabad ég alatt nem, a földön, a vízen, a kövön nem nem.

Sötét van a pókhálóban. Sötétek a sarkok. Fény van az ég alatt. Fény az utcán. Sötét van az anyaméhben, sötét a csöndben. Fény az arcokon, sötét. Sötét a szemekben, fény. Futsz valami könnyű kis felhő után, amikor kő vagy és lehúzza a víz, most mondd meg. Futsz elől. Mert kihúzzák a felfolyókat és összecsavarják a földszőnyeget, minden föntre és lentre szakad. Kapaszkodhatsz a saját karodba, várva, mikor húz magába föld vagy ég. Az anyaméhben, a vízben, ameddig lehet. Aztán a falak között vagy nem. Készülni egy életre, de halálra érkezni, mert nem kell.

Nem kell mindenkinek megszületni, tudod. Túl sok az élet. Hátradőlni a biztos tudattal, senki nem kap el. Vegytiszta homok. Annyira félünk, még a vécén is magunkra zárjuk az ajtót. Szobákban ülni, rettegni, hátha nem vagyunk egyedül. Ki vagy, mit akarsz. Takarodj. Papuccsal, cipőtálpal, ökölrel, tenyérral, könyvvel, székkal morzsolni szét legyet, darazsat. Egeret. Darabolni a húst és nem gondolni. Ketreben, sötétben, sokaságban, fulladásban. Mert félni akarsz, szenvedni, edd, ami fél és szenved. Összetört horizont, hegyek ferde gerince.

Ülsz a kis szekrénykédben és nem érdekel, mit csinálnak odakint. Én biztonságban vagyok itt. Bent. A homokban nem, a homok kosz. A föld. Miért tiszta a víz? Miért a víz a tiszta? Te miért nem. Mutogatni ujjal, a nyúl a gyáva, hogy fut, de te is futsz, fut minden. Az utcán, a szabad ég alatt, a fényben, a sötétben, a csöndben, a hangban, a ruhában, az ölelésben. Az eltaszításokban. Ajtók és emberek előtt állsz némán. A saját hátad mögé bújsz, mert félsz a szóban, a nemszóban, a tekintetben, a nemtekintetben.

Szabad ég, ég fogságban.

Megmosta kezét a homokban és tovább figyelte a gerlét, hová megy, vagy mit csinál, meg azt hogy csinálja és miért, de hát a gerle egészen bele volt bújva a testébe, nem lehetett látni belőle semmit, meg aztán el is ment a szárnyán.

Figyelte akkor az eget, hová megy, vagy mit csinál, meg azt hogy csinálja és miért, de hát az ég is egészen bele volt bújva a testébe, micsináljon. Aztán meg felhő lett, meg Nap lett, és nem lehetett az égre nézni szabad szemmel, a szem fogságától pedig nagyon félt.

Sötét van odabent, sötétben gubbasztanak a szervek.

Árnyékok helyett most fényékek. Sötét van, de fényt vetünk a földre.

Csukd csak be az ablakot, odabent minden tiszta.



Csak beszélnek

Hauschka: Snow

Anyával a kőúton, anya ma megmutatja, milyenek a kövek és mit csinálnak. Anya megy előre, én utána, igyekszem minden egyes kis kövecskét a cipőmmel átsimítani, hátha addig is tanulok belőlük. Anya azt mondja, a kövek olyanok, mint az emberek, csak nem beszélnek. Anya nem buta, de ezt nem jól tudja: a kövek beszélnek a lehangosabban, azért nem halljuk. Nem lehet hallani a túl hangosakat, mint a túl halkakat sem. De anya ezt még nem tudja, ezért viszem a kövekhez.

Ne félj a kövek között, súgja, amikor már elfogyott a napsütés, kiszorította a kő. Levegő lesz még, ha nem megyünk túl mélyre. De azt is takarékosan kell venni, különben megfulladnak a kövek, mondom anyának, aki nem hiszi el, hogy a kövek is lélegeznek, amikor látni rajtuk. A kövek nem beszélnek, kezdi mondani, de én nem hallgatok rá, mert a kövek beszélnek, anya, ne haragudj, ne beszélj, inkább hallgasd, mit mondanak, és azt tanítsd, mert nem hallom olyan tisztán. A kövek azt mondják, de nem tud ilyen mondatot mondani.

Anyával a kőúton, anya ma megmutatja, milyenek a kövek és mit csinálnak. Én megyek előre, anya utánam, tudom az utat. Igyekszem minden egyes kis kövecske gondolatmenetét torzulás nélkül rögzíteni, nem megy. Simogatom a köveket, simogatom a fűszálakat a cipőmmel. Tanulom őket. Anya hagyja és hallgat, figyeli a beszédeket, de egyelőre csak a fákét hallja, s még azt sem érti. Anya, a kövek beszélnek, és azt mondják, de nem tudok ilyen mondatot mondani, mert nem értem jól, és nem akarok hazudni.

Ne félj a kövek között, mutatom anyának az utat, befelé már elfogy a levegő is talán, ettől fél, én nem félek, csak sajnálom azokat a köveket, akiknek nem jut levegő. Úgy kell a köveket hallgatni, hogy nem hallgatod magadat, mondja anya, és ezt jól megtanulta út közben, tényleg. Igyekszem úgy hallgatni, de beszélnek bennem a fák és a föld, néhány madár, elég rossz, hogy nem lehet nekik megmondani, kuss. Anya, hogy hallgattassam el a fákat és a földet. De anya nem tudja, meg én se, csak megyünk beljebb.

Anyával a kőúton, anya ma megmutatja, hol vannak a kövek és mit kell velük csinálni. Megtaláljuk a köveket, nagy nehezen, alig vannak ott, ahol vannak, szomorú. És anya azt mondja, fel kell vágni őket meg szét kell csapni, belehasítani és feldarabolni, de anya, anya, ne mondj ilyeneket, hát beszélnek! De anya csak mondja és mondja, így tanulta, hangosabban kell nevetnie a sírásnál, mintha nem ugyanaz volna, a köveket kifaragni, fúrni, tépni, törni. Szaggatni a köveket. Anya meg akarja mutatni, hogy szakadnak a kövek, de a kövek nem szakadnak, anya. Anya szakad meg én szakadok, szakad az égbolt a repülőgéptől, szakad a tyúk, a kecske, szerteséjjel szakadnak a csöndek az összevissza beszéléstől: az igazság csak szünetjel a tévedések egymás után körhintázó fellegében. Nem hallom a köveket beszélni, sírt anya, hogy nem hallja. Tisztán hallhatod csak, de anya nem volt tiszta és ezt nem tudta. Továbbmentünk, simogattuk a füveket meg a földet, nevetett a fű és nevetett a föld, amíg léptünk. Hogy tanítsalak a kövekről, amikor semmit sem tudok róluk, mondta anya akkor.

Hogy tanítsalak a levegővételre?

A kövek végigmennek az úton, kőút legyen itt, ordítóznak, visszakiáltanak a felhők. Kisimul a föld, kisimulnak a füvek, minden cseppnyi égbolt: minden tiszta. Levegő zuhog szerte, lépked a vízen, a víz lépked rajta, egymást lépkedik, kisimulnak a hangok. A kő megkérdezi a nagyot, mik mennek ott, azok milyenek és mit csinálnak. Azt nem kérdezi, mire valók. Emberek, akik csattognak a lépteikkel. De mintha mondanának is valamit, csak nem hallok semmit, olyan hangosan beszélnek.

Tudod, az emberek olyanok, mint a kövek, csak nem beszélnek. ■ ■ ■

Félség

Francesco Galavotti: Too Many Friends (2013)

Kinyitott levelekkel a bezáródó égboltnak, talán ránk is jut egy levegővételnyi eső vagy napfény, ki tudja. Hagyni felszáradni a napfényt, az esőt kihunyni. Elléptél akkor, pedig azt hittem, közös út ez, aztán látnom kellett, nincsenek közös utak, mindenki csak egyedül lépked a maga megoszthatatlan útján. Vagy talán még csak saját utunk sincs, utak sincsenek meg semmi, megint szerteséjjel, sín nélkül futkározó vonatok kertje.

Megragadni egy csöndben az összes jól kimondható szót, aztán hallgatni, mit mondhatnánk, ha nem hallgatnánk megint. Hallgatni, mit nem mondhatnánk. Nem szóalakúak a gondolatok, nem. A bezárt égbolt alatt marad tehát a földbolt. Egymásra kiáltott dobok, egyenletesen lépkedni előre vagy nem, megállni vagy nem, nézni fel vagy le vagy nem. A kertkapun túl nincsenek kertek. Addig menni, amíg elérsz egy szökőkutat. Vagy nem.

Hová mennénk, ha megszöknének a kutak. Mindent felástak, mindent elásnak. Ez föld, nekünk víz kell. Egyre lejjebb. Levelet cseréltünk, most nem tudom, tölgy vagy bükk vagyok. Miért hagytál cserben. Végig a csöndön talán mégsem kellett volna egészen, de nem maradt út, semmi. Kézfogat helyett kézfogda, aztán az eleresztés. Szabadok vagyunk, de jó. De jó. Térképslapot küldtél, én erre, te arra, értem én.

Bezáródó levelekkel a kinyitott égboltnak, gyalog. Ki vagy bennem te, ki vagyok magamban én. Megoszthatatlan belső körök. Mélyen kinézel a szememből, félek, megint meglátatl engem, amikor én még téged sem látalak többé. Tovább, előre, amíg van megmenedéglendő erdőter. Túl rövid út ez ahhoz, hogy meg lehessen állni belül. Egyik kört a másikba hajtva, keresztül mindenben, és főleg magadon, valahogy kikeveredj végül.

Minden követ megetettél velünk, ó, Anya, és most menjünk szépen előre, mintha nem köveken járnánk, és nem köveket ennénk, és nem kövek volnánk, pedig de. Kínosan kövek, egészen. Eljátszva azokkal a sötét vitorlakkal. Vitorlaszokkal. Mindent leterítettél, ó, Anya, minden asztal, minden étel, minden mi vagyunk. A tenyereden lépkedtünk akkor, és nem kérdeztél minket, Anya, nem, hogy mi mit szeretnénk. És menjünk csak szépen, szó nélkül, ugyan. Mit kívánsz még, ó, Anya, mit. Égbolt helyett földbolt, hiába sírunk. Futni előre, előre tudni, nincs hova futni. Hogy valahol valami félrement egyszer, te is tudod. Vagy mi nyeltünk félre, vagy a te félrenyelésed köhögjük vissza, nem tudom. És nem lépkedni előre szépen, mert nem. Félve, hogy itt már mindent csak félre tudok érteni, sohasem észre. Mit teszünk, ó, Anya, ha elmész, s nem tudjuk többé megrágni a köveket? Ki köpi ki a félrenyelte falatot végre.

Bezárt kövek bezárt ég alatt, a nyitva tartást is bezárták.

Egészségedre. ■ ■ ■

Hajós Eszter: 1990-ben született Budapesten, irodalom- és kultúratudományt tanul a Károli Gáspár Református Egyetemen. Hamarosan megjelenik az első kötete a Napkút Kiadónál. Vegán.